

CONSELL COMARCAL
DEL MONTSIÀ

PLA DE MESURES ANTIFRAU DEL CONSELL COMARCAL DEL MONTSIÀ

CONSELL COMARCAL
DEL MONTSIÀ

1. Índex

2.	Introducció.	3
3.	Objectiu i àmbit d'actuació.	6
4.	Duració del Pla.	7
5.	Normativa d'aplicació.	7
6.	Definicions.	9
7.	Comitè Antifrau.	14
8.	Avaluació de riscos.	16
9.	El cicle antifrau: mesures per abordar el conflicte d'interessos, el frau i la corrupció.	17
10.	Seguiment i control periòdic del Pla Antifrau.	28
	ANNEX I: DECLARACIÓ INSTITUCIONAL DE LLUITA CONTRA EL FRAU.	30
	ANNEX II: DECLARACIÓ D'ABSÈNCIA DE CONFLICTE D'INTERESSOS.	32
	ANNEX III: BANDERES VERMELLES EN LA LLUITA CONTRA EL FRAU	35
	ANNEX IV: QUESTIONARI PER A L'AUTOAVALUACIÓ DEL RISC.	40

2. Introducció.

Com indica el Reial decret llei 36/2020, del 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració pública i per a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, després de la declaració per l'Organització Mundial de la Salut de la pandèmia internacional provocada per la COVID-19 i la ràpida propagació d'aquesta malaltia, tant a nivell nacional com internacional, els Estats membres de la Unió Europea van adoptar amb rapidesa mesures coordinades d'emergència per protegir la salut de la ciutadania i evitar el col·lapse de l'economia.

Aquestes mesures destinades a actuar sobre els factors que incideixen en la propagació, i que s'estan estenent en el temps, estan tenint un dràstic impacte econòmic i social al conjunt dels països de la Unió Europea, motivant la necessitat de reaccionar de forma ràpida i d'adoptar mesures urgents i contundents amb l'objectiu d'esmoreir l'impacte d'aquesta crisi sense precedents, i impulsar la recuperació econòmica ràpida, assentant les bases del creixement de les properes dècades.

El Consell Europeu del 21 de juliol del 2020, conscient de la necessitat en aquest moment històric d'un esforç sense precedents i d'un plantejament innovador que impulsin la convergència, la resiliència i la transformació a la Unió Europea, va acordar un paquet de mesures de gran abast.

Aquestes mesures uneixen el futur marc financer pluriennal (MFP) per al 2021-2027 reforçat i la posada en marxa d'un Instrument Europeu de Recuperació (Next Generation EU).

Aquest Instrument Europeu de Recuperació es basa en tres pilars:

1. L'adopció d'instruments per donar suport als esforços dels estats membres per recuperar-se, reparar els danys i sortir reforçats de la crisi.

2. L'adopció de mesures per impulsar la inversió privada i donar suport a les empreses amb dificultats.

3. El reforç dels programes clau de la Unió Europea per extreure els ensenyaments de la crisi, fer que el mercat únic sigui més fort i resiliència i accelerar la doble transició ecològica i digital.

Per la seva banda, l'article 3 del Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell de 12 de febrer del 2021 pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència, disposa que l'àmbit d'aplicació del Mecanisme inclourà àmbits de actuació d'importància europea estructurats en sis pilars, és a dir:

a) transició ecològica;

b) transformació digital;

c) creixement intel·ligent, sostenible i integrador, que inclogui la cohesió econòmica, l'ocupació, la productivitat, la competitivitat, la investigació, el desenvolupament i la innovació, i un mercat interior que funcioni correctament amb pimes sòlides;

d) cohesió social i territorial;

e) salut i resiliència econòmica, social i institucional, a fi, entre d'altres, d'augmentar la preparació i capacitat de reacció davant de les crisis; i f) polítiques per a la propera generació, la infància i la joventut, com ara l'educació i el desenvolupament de capacitats.

En consonància amb els sis pilars, la coherència i les sinergies que generen, i en el context de la crisi de la COVID-19, l'objectiu general del Mecanisme serà fomentar la cohesió econòmica, social i territorial de la Unió millorant la resiliència, la preparació davant de les crisis, la capacitat d'ajust i el potencial de creixement dels estats membres, mitigant l'impacte social i econòmic d'aquesta crisi, en particular en les dones, contribuint a l'aplicació del pilar europeu de drets socials, donant suport a la transició ecològica,

contribuint a la consecució dels objectius climàtics de la Unió per al 2030 establerts a l'article 2 del Reglament (UE) 2018/1999 i complint l'objectiu de neutralitat climàtica de la UE per al 2050 i de transició digital, contribuint així al procés de convergència econòmica i social a l'alça, a la restauració i a la promoció del creixement sostenible i la integració de les economies de la Unió, tot fomentant la creació de treball de qualitat, i contribuint a l'autonomia estratègica de la Unió juntament amb una economia oberta i generant valor afegit europeu (art. 4.1 Reglament (UE) 2021/241). Per assolir aquest objectiu general, l'objectiu específic del Mecanisme serà proporcionar als Estats membres ajuda financera perquè assoleixin les fites i els objectius de les reformes i inversions establerts en els seus plans de recuperació i resiliència. Es perseguirà aquest objectiu específic en estreta i transparent cooperació amb els estats membres en qüestió (art. 4.2 Reglament (UE) 2021/241). Per la seva banda, l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, estableix l'obligació de tota entitat, decisora o executora, que participi a la execució de les mesures del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència de disposar d'un «Pla de mesures antifrau» que li permeti garantir i declarar que, en el seu àmbit d'actuació respectiu, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, la detecció i la correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos (art.6.1 Ordre HFP/1030/2021). A més, aquest pla antifrau s'ha d'aprovar en un termini inferior a 90 dies des de l'entrada en vigor de l'Ordre o, si escau, des que es tingui coneixement de la participació a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

Aquest Pla de mesures antifrau contempla també el procediment a seguir per al tractament dels possibles conflictes d'interès, tenint en compte que, si bé l'existència d'un possible conflicte d'interès no determina necessàriament l'existència de frau, no resoldre aquest conflicte d'interès a temps sí que podria portar a una situació de frau.

Un conflicte d'interès no resolt constituiria, doncs, un indicador d'un possible frau. Així, la primera de les fases en què es pot evidenciar la possible concurrència de frau, és la situació de conflicte d'interessos no resolt, és a dir, quan els afectats no s'han abstingut degudament o no han estat/s recusat/s, en cas que concorreguessin situacions de conflicte d'interessos o se n'hagués tingut coneixement, respectivament.

Per això, amb aquest pla es pretén donar compliment a la normativa esmentada.

3. Objectiu i àmbit d'actuació.

L'objectiu bàsic d'aquest Pla de mesures antifrau en la gestió de fons europeus es permetre al Consell Comarcal del Montsià garantir que els fons corresponents al PRTR que gestionarà i executarà, s'utilitzen de conformitat amb les normes aplicables a la prevenció, la detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos.

Per això es documenta una estratègia dirigida a aconseguir un model d'organització que integra els principis de responsabilitat, transparència, optimització dels recursos compliment, integritat i gestió per objectius, així com el seu seguiment i control.

Tanmateix, l'observança i aplicació de les mesures definides en el present Pla antifrau es imperativa per a tot el personal del Consell Comarcal del Montsià, ja que tots els empleats i empleades públiques hauran de conèixer i complir el present Pla, i per tant els correspon a ells especialment el compliment de les següents funcions:

- Actuar en tot moment conforme als més alts nivells d'integritat, objectivitat, rendició de comptes i honradesa.
- Dur a terme les mesures de prevenció, detecció i correcció establertes al present Pla antifrau, així com a la normativa aplicable respecte de la gestió dels fons del MRR.

- Analitzar amb detall qualsevol sospita de frau i/o l'existència de conflictes d'interessos. Per això, a l'annex III d'aquest Pla, es detallen una sèrie d'indicadors o banderes vermelles d'actes que poden facilitar la detecció dels casos de frau.
- Abstenir-se d'executar procediments de gestió, control i/o pagaments en relació amb els fons del MRR que presenten indicis de frau, devent comunicar-les de forma immediata al Comitè Antifrau.
- Atendre les sol·licituds d'informació relatives a les alertes enviades al Comitè Antifrau o a qualsevol altra informació que aquesta requereixi.
- El personal d'aquest Consell Comarcal que participi en qualsevol part del procediment de gestió de fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència, deuran de complimentar, de manera prèvia, la Declaració d'Absència de conflicte d'Interessos, adjunta al present Pla antifrau a l'annex I.

4. Duració del Pla.

Aquest Pla de Mesures Antifrau tindrà una duració indefinida, però es revisarà de forma periòdica amb caràcter anual, segons el risc de frau i, en tot cas, quan s'hagi detectat algun cas de frau i hi hagin canvis significatius en els procediments o el personal.

5. Normativa d'aplicació.

Entre la normativa aplicable en aquest Pla antifrau cal destacar la següent:

1. Normativa Europea
 - > Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell de 12 de febrer de 2021 pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència i la resta de normativa que el desenvolupi.

- > Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió (Reglament Financer de la UE) (DOUE núm. 193, de 30 de juliol de 2018).
- > Directiva (UE) 2017/1371, del Parlament europeu i del Consell de 5 de juliol de 2017, sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió a través del Dret penal (Directiva PIF) (DOUE núm. 198, de 28 de juliol de 2017)

2. Normativa estatal

- > Reial decret llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració Pública per a l'execució del citat Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
- > Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
- > Ordre HFP/1031/2021, de 29 de setembre, per la qual s'estableix el procediment i format de la informació a proporcionar per les Entitats del Sector Públic Estatal, Autonòmic i Local per al seguiment del compliment de fites i objectius i d'execució pressupostària i comptable de les mesures dels components del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
- > Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic (LCSP) (art. 64)
- > Instrucció de 23 de desembre de 2021 de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat sobre aspectes a incorporar en els expedients i en els plecs rectors dels contractes que es financin amb fons procedents del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

3. Altra normativa

- > Acord de Govern GOV/164/2021, de 26 d'octubre, d'adopció del Codi ètic del servei

públic de Catalunya.

- > Decret 5/2021, de 2 de febrer, pel qual s'aproven mesures urgents per a la implementació i gestió dels fons procedents del Mecanisme de Recuperació i Resiliència i del fons REACT-EU per a l'Administració de la Generalitat de Catalunya i el seu sector públic.
- > Resolució PRE/3466/2021, de 18 de novembre, per la qual es disposa la publicació al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya de l'Acord de la subcomissió de Seguiment Normatiu, Prevenció i Solució de Conflictes de la Comissió Bilateral Generalitat-Estat en relació amb el Decret llei 5/2021, de 2 de febrer, pel qual s'aproven mesures urgents per a la implementació i gestió dels fons procedents del Mecanisme de Recuperació i Resiliència i del fons REACT-EU per a l'Administració de la Generalitat de Catalunya i el seu sector públic.

6. Definicions.

a) Conflicte d'interessos.

L'article 61 Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió (Reglament Financer), estableix que hi ha Conflicte d'Interessos quan els agents financers i altres persones que participen en l'execució del pressupost tant de forma directa, indirecta i compartida, així com en la gestió, inclosos els actes preparatoris, l'auditoria o el control, vegin compromès l'exercici imparcial i l'objectiu de les funcions per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal, tot destacant que:

- És aplicable a totes les partides administratives i operatives a totes les Institucions de la UE i tots els mètodes de gestió.
- Cobreix qualsevol tipus d'interès personal, directe o indirecte. DACI

- Davant de qualsevol situació que es percep com un potencial conflicte d'interessos s'ha d'actuar.

- Les autoritats nacionals, de qualsevol nivell, han d'evitar i/o gestionar els conflictes potencials d'interessos.

Es consideren possibles actors implicats al conflicte d'interessos:

- Els empleats públics que realitzen tasques de gestió, control i pagament i altres agents en què s'han delegat alguna/es d'aquesta funció.

- Aquells beneficiaris privats, socis, contractistes i subcontractistes, les actuacions dels quals siguin finançades amb fons, que puguin actuar a favor dels propis interessos, però en contra dels interessos financers de la UE, en el marc d'un conflicte d'interessos.

Atenent la situació que motivaria el conflicte d'interessos, es pot distingir entre:

- Conflicte d'interessos aparent: es produeix quan els interessos privats d'un empleat públic o beneficiari són susceptibles de comprometre l'exercici objectiu de les funcions o obligacions, però finalment no es troba un vincle identificable i individual amb aspectes concrets de la conducta, el comportament o les relacions de la persona (o una repercussió en aquests aspectes).

- Conflicte d'interessos potencial: sorgeix quan un empleat públic o beneficiari té interessos privats de tal naturalesa, que podrien ser susceptibles d'ocasionar un conflicte d'interessos en el cas que haguessin d'assumir determinades responsabilitats oficials en un futur.

- Conflicte d'interessos real: implica un conflicte entre el deure públic i els interessos privats d'un empleat públic o en què l'empleat públic té interessos personals que poden

influir de manera indeguda en l'exercici dels deures i les responsabilitats oficials. En el cas d'un beneficiari implicaria un conflicte entre les obligacions concretes en sol·licitar l'ajuda dels fons i els seus interessos privats que poden influir de manera indeguda en l'exercici de les obligacions esmentades.

b) Frau.

La Directiva (UE) 2017/1371, sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió (d'ara endavant, Directiva PIF) estableix que els Estats membres adoptaran les mesures necessàries per a garantir que el frau que afecti els interessos financers de la Unió constitueix una infracció penal quan és cometin intencionadament, concretant un règim sancionador en l'article 7. En compliment de tal previsió, aquesta Directiva ha estat transposada a l'ordenament jurídic espanyol mitjançant la Llei orgànica 1/2019, de 20 de febrer, per la qual és modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre del Codi Penal per a transportar Directives de la Unió Europea en els àmbits financer i de terrorisme, i abordar qüestions d'índole internacional.

De conformitat amb l'article 3.1 de la Directiva (UE) 2017/1371 del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juliol de 2017, sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió a través del dret penal - Directiva PIF-, es defineix el frau com qualsevol acció o omissió intencionada, relativa:

- I. A la utilització o a la presentació de declaracions o de documents falsos, inexactes o incomplets, que tinguin per efecte la percepció o la retenció indeguda de fons procedents del pressupost general de les comunitats europees o dels pressupostos administrats per les comunitats europees o per compte.
- II. A l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació que tingui el mateix efecte.

III. Al desviament d'aquests mateixos fons amb altres fins diferents d'aquells per als quals van ser concedits al principi.

Tot acte de corrupció suposa l'incompliment conscient de l'obligació d'un decisor públic que, en oberta deslleialtat amb el mandat assumit legalment o contractualment, únicament persegueix l'obtenció d'un benefici particular, al marge de la ciutadania o dels legítims interessos de tercers. Així entesa, la corrupció pública i la corrupció al sector privat comparteixen els següents trets identificadors:

- Qualsevol conducta corrupta implica sempre la infracció d'un deure institucional, de manera que qui es corromp transgredeix, activament o passivament, la responsabilitat inherent al càrrec que ocupa o la funció que exerceix, incomplint l'encàrrec conferit.
- Es produeix en un marc normatiu concret que us serveix de referència, ja sigui de naturalesa legal o contractual.
- Està sempre vinculada a l'expectativa d'obtenir un benefici extra institucional, generalment econòmic, encara que també, eventualment, polític, professional o una combinació de profits de diversa naturalesa.
- Té lloc de manera subreptícia o reservada, tant en la seva execució com, si escau, simultàniament o successivament a l'ocultació del guany il·lícitament obtingut, cosa que dependrà sempre de l'estratègia utilitzada o del grau d'eficàcia de les institucions de control.

D'altra banda, cal ressenyar el concepte de "sospita de frau", que d'acord amb els criteris sobre classificació d'irregularitats afectades per un procediment penal del Servei Nacional de Coordinació Antifrau -SNCA-, es defineix com "la irregularitat que doni lloc a la incoació d'un procediment administratiu o judicial a nivell nacional per tal de determinar l'existència d'un comportament intencionat, en particular d'un frau, tal com preveu l'article 1, apartat 1, lletra a), del Conveni relatiu a la protecció dels interessos financers de les Comunitats Europees".

A efectes del Reglament (CE, Euratom) núm. 2988/95 del Consell, de 18 de desembre de 1995, relatiu a la protecció dels interessos financers de les Comunitats Europees, el terme “irregularitat” és un concepte ampli, que abasta les irregularitats comeses pels agents econòmics, ja siguin intencionades o no. Cal destacar que l’existència d’una irregularitat no sempre implica la possible existència de frau; la concurrència d’intencionalitat és un element essencial en el frau, element que no cal que es doni perquè hi hagi irregularitat.

L'article 1.2 del Reglament (CE, Euratom) núm. 2988/95 defineix irregularitat com a “tota infracció d’una disposició del dret comunitari corresponent a una acció o omissió d’un agent econòmic que tingui o tindria per efecte perjudicar el pressupost general de les comunitats o als pressupostos administrats per aquestes, ja sigui mitjançant la disminució o la supressió d’ingressos procedents de recursos propis percebuts directament per compte de les comunitats, bé mitjançant una despesa indeguda”.

c) Corrupció.

D’acord amb l'article 4 de la Directiva (UE) 2017/1371 del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juliol de 2017, sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió a través del dret penal - Directiva PIF-, relatiu a altres infraccions penals que afecten els interessos financers de la Unió, es distingeixen els següents conceptes relatius a la corrupció:

- **Corrupció passiva:** s’entendrà per corrupció passiva l’acció d’un funcionari que, directament o mitjançant un intermediari, demani o rebi avantatges de qualsevol tipus, per a ell o per a tercers, o accepti la promesa d’un avantatge, per tal que actuï o s’abstingui d’actuar, d’acord amb el seu deure o en l’exercici de les seves funcions, de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió.

- **Corrupció activa:** s'entendrà per corrupció activa l'acció de tota persona que prometi, ofereixi o concedeixi, directament o mitjançant un intermediari, un avantatge de qualsevol tipus a un funcionari, per a ell o per a un tercer, a fi que actuï, o s'abstingui d'actuar, d'acord amb el seu deure o en l'exercici de les seves funcions de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió.
- **Malversació:** s'entendrà per malversació l'acte intencionat realitzat per qualsevol funcionari a qui s'hagi encomanat directament o indirectament la gestió de fons o actius, de comprometre o desemborsar fons, o apropiar-se o utilitzar actius de forma contrària als fins per als que estaven previstos i que perjudiqui de qualsevol manera els interessos financers de la Unió.

7. Comitè Antifrau.

Com a primera mesura en el disseny del Pla Antifrau, es considera adequada la conformació d'un Comitè Antifrau amb la missió d'assegurar una correcta aplicació de les mesures previstes al mateix, sent aquest un element clau en l'execució de les mesures i eines d'aquest Pla Antifrau.

Composició del Comitè Antifrau.

El Comitè Antifrau, amb el fi de ser el més executiu possible, està constituït per un equip multidisciplinari integrat per membres estables de les següents àrees, aportant una visió global de la corporació local, coneixedora dels diferents procediments relatius a la gestió i amb elevada experiència en fiscalització i control:

- Intervenció General Comarcal.
- Secretaria General Comarcal.
- La Tresoreria General Comarcal.

- La Gerència.
- Personal tècnic i/o administratiu per a la realització de tasques de suport.
- Tanmateix, es preveu l'assistència, en qualitat de convidats, a representants dels òrgans gestors del projecte i/o subprojecte que siguin convocats, segons l'abast de la reunió que procedeixi, o a qualsevol altra persona que el Comitè Antifrau considere oportú.

Funcions del Comitè.

Al Comitè Antifrau se li assignen les funcions següents:

1. Avaluació periòdica del risc de frau, assegurant-se que hi hagi un control intern eficaç que permeti prevenir i detectar els possibles fraus.
2. Definir la Política Antifrau i el disseny de mesures necessàries que permetin prevenir, detectar, corregir i perseguir els intents de frau.
3. Conscienciar i formar la resta de personal municipal.
4. Obrir un expedient informatiu davant de qualsevol sospita de frau, sol·licitant tota la informació que s'entengui pertinent a les unitats que hi estan involucrades, per a la seva anàlisi oportuna.
5. Resoldre els expedients informatius incoats, ordenant-ne el possible arxiu, en el cas que les sospites resultin infundades, o l'adopció de mesures correctores oportunes si arribés a la conclusió que el frau realment s'ha produït.
6. Informar l'Alcaldia-Presidència i Secretaria General de la Corporació de les conclusions assolides als expedients incoats i, si escau, de les mesures correctores aplicades.

7. Subministrar la informació necessària a les entitats o organismes encarregats de vetllar per la recuperació dels imports indegudament rebuts per part dels beneficiaris, o incoar les consegüents sancions en matèria administrativa i/o penal.
8. Portar un registre dels mostrejos realitzats, de les incidències detectades i dels expedients informatius incoats i resolts.
9. Elaborar una Memòria Anual comprensiva de les activitats realitzades pel Comitè Antifrau en l'àmbit de la seva competència.

Règim de reunions.

Amb caràcter ordinari, el Comitè Antifrau s'ha de reunir, almenys, de manera anual per a conèixer dels assumptes que li son propis.

A més d'aquestes reunions de caràcter ordinari, es pot reunir en qualsevol moment amb caràcter extraordinari, quan algun dels seus membres així ho sol·liciti a la persona encarregada de fer la convocatòria.

La convocatòria serà realitzada per part de la persona representant de la Secretaria General.

La convocatòria haurà de ser realitzada amb una antelació de 48 hores i aquesta haurà d'anar acompanyada d'un Ordre del Dia dels assumptes a tractar.

De cadascuna d'aquestes reunions s'eleva l'acta oportuna que haurà de ser llegida i aprovada per tots els membres del Comitè a la reunió següent a la seva celebració.

8. Avaluació de riscos.

Per poder donar compliment a allò disposat a l'article 6.c) de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, cal que el Consell Comarcal abordi l'autoavaluació en allò referent

al seu risc de sofrir actuacions fraudulentess.

El Comitè Antifrau serà l'encarregada de realitzar l'exercici d'autoavaluació periòdica del risc de frau, repetint-lo les vegades que escaigui per tal de tractar de minimitzar el risc de Frau.

A aquests efectes, se preveu que aquesta autoavaluació del risc es realitzi per part del Comitè Antifrau de manera anual, si bé es podrà repetir amb la freqüència que s'estimi necessària quan hi hagin circumstàncies que així ho aconsellen, com poden ser els canvis normatius i organitzatius, l'aparició de noves circumstàncies o la detecció de punts dèbils davant el frau.

Així, i de conformitat amb l'Ordre HFP/1030/2021, sobre el llistat d'autoavaluació en compliment dels requeriments relacionats amb l'estàndard mínim que requereix Europa, es preveu el corresponent qüestionari a l'annex IV del present Pla.

9. El cicle antifrau: mesures per abordar el conflicte d'interessos, el frau i la corrupció.

L'article 22 del Reglament del MRR obliga als Estats Membres a adoptar les mesures oportunes per a prevenir, detectar i corregir el frau i la corrupció i exercitar accions legals per a recuperar els fons que poguessin haver estat objecte d'apropiació indeguda.

Per tant, les entitats que participen en l'execució d'actuacions en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència hauran d'aplicar les mesures proporcionades contra el frau, estructurades entorn dels quatre elements clau del cicle antifrau:

- Prevenició.
- Detecció.
- Correcció.

- Persecució.

MESURES PREVENTIVES.

Les mesures relacionades amb la prevenció del conflicte d'interessos, el frau i la corrupció que s'implementen al Consell Comarcal del Montsià son:

1. Comunicació i informació al personal de la entitat sobre les distintes modalitats de conflictes d'interessos i de les formes d'evitar-ho.

Es concreta a quatre mesures:

- 1r) Aprovació del Pla Antifrau per part del Ple del Consell Comarcal.
- 2n) Sessió de presentació del Pla per als càrrecs polítics i empleats públics, a efectes d'informar-los sobre les distintes modalitats de conflicte d'interès i maneres d'evitar-ho.
- 3r) Creació d'un canal obert de denúncies.
- 4t) Enllaç a la pàgina web del Pla Antifrau.

2. Declaració política.

Es considera necessari manifestar i difondre al màxim la postura antifrau de la entitat, i es per això que des del Plenari del Consell Comarcal del Montsià subscriu una declaració institucional antifrau basada en els valors de la integritat, objectivitat, rendició de comptes i honradesa.

El contingut d'aquesta declaració institucional s'inclou a l'Annex I.

Aquesta declaració institucional es publicarà a la pàgina web del Consell Comarcal del Montsià per al seu general coneixement.

3. Declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI).

S'estableix l'obligació de complimentar una declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI) per a tots els intervinents en els procediments de contractació i de concessió de subvencions finançades amb càrrec al MRR.

En el cas d'òrgans col·legiats, dita declaració pot realitzar-se a l'inici de la corresponent reunió per part de tots els intervinents en la mateixa i reflectint-se a l'acta.

Igualment, s'estableix l'obligatorietat de complementació de la DACI com a requisit a aportar per els beneficiaris que, dins dels requisits de concessió de l'ajuda, deguin de dur a terme activitats que presenten un conflicte d'interessos potencial, així com als contractistes, subcontractistes, etc.

D'aquesta manera, i entre d'altres, hauran de signar la DACI conforme al model previst al present Pla:

- L'òrgan de contractació o concessió de la subvenció.
- El personal que participi en la redacció dels plecs (administratius o tècnics), bases i/o convocatòries de la subvenció.
- Els membres de les meses o comitès d'avaluació de sol·licituds, ofertes i propostes. En aquest cas, la declaració es realitzarà a l'inici de la primera reunió per tots els intervinents en la mateixa, i es reflectirà a l'Acta.
- Els membres de comitès d'experts i tècnics que elaborin informes de valoració.

En el cas de la tramitació d'expedients de contractació, a més:

- Els contractistes i els subcontractistes. En aquest cas, la declaració haurà d'aportar-se en el mateix moment de la formalització del contracte o immediatament després.

Al complimentar la DACI es deurà d'observar l'estricta aplicació de l'article 53 del Reial

Decret Legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, per el qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic, relatiu als principis ètics, així com l'article 23 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, relatiu a l'abstenció i la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

El model de declaració d'absència de conflicte d'interessos es preveu a l'Annex II d'aquest Pla Antifrau.

4. Comprovació d'informació a través de bases de dades: base nacional de datos de subvenciones (BNDS), Plataforma de Contractació del Sector Públic, Registre Mercantil, etc, amb ple respecte a la normativa en matèria de protecció de dades.

5. Aplicació estricta de la normativa interna local corresponent, en particular:

- L'article 53 del Reial Decret Legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic relatiu als principis ètics.

- L'article 23 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, relatiu a l'abstenció.

- La llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

- Reglament pel qual s'aprova el Codi de conducta dels als càrrecs del Consell Comarcal del Montsià.

MESURES DE DETECCIÓ.

Com les mesures de prevenció no poden proporcionar una protecció completa contra el frau, la corrupció i els conflictes d'interès, es fan necessaris sistemes per a detectar a temps els comportaments fraudulents que escapen a la prevenció.

Per això, una bona estratègia contra el frau deu de tenir present que poden seguir existint-ne casos, motiu per el qual es fa necessari dissenyar i executar mesures de detecció del frau.

D'aquesta manera, les eines que s'usaran per a la detecció del frau son:

1. Comprovació de bases de dades públiques.

Com a mesura per a la detecció del frau, es preveu la comprovació mitjançant eines públiques o privades basades en dades, com ara la Plataforma de Contractació del Sector Públic, la Base de Dades Nacional de Subvencions, el Registre Mercantil, i qualsevol altra que permeti conèixer la vinculació de les empreses i altres actors vinculats a les concessions d'ajudes i identificar, entre d'altres, als contractistes i contractes que presenten majors riscos, amb ple respecte a la normativa de protecció de dades.

2. El desenvolupament d'indicadors de frau (banderes vermelles) i comunicació dels mateixos al personal en posició de detectar-los.

Es necessari assegurar que els procediments de control focalitzin l'atenció sobre els punts principals de risc de frau i en els seus possibles marcadors. La simple existència d'aquest control serveix com a element dissuasiu a la perpetració de fraus.

En aquesta línia de cerca d'indicis de frau, la Comissió Europea ha elaborat un catàleg de senyals o marcadors de risc, denominades "banderes vermelles".

Aquest catàleg serà usat per part del Consell Comarcal del Montsià, recollint-se a l'annex III les més utilitzades. Es tracta d'indicadors d'avís de que pogués estar-hi ocorrent una activitat fraudulenta.

3. Canal obert de denúncies.

A sobre dels procediments interns per a detectar un cas de frau, es indispensable comptar

amb una eina que permeti a qualsevol persona, tant de dins de la pròpia corporació com externa, denunciar qualsevol sospita, que permeta al Comitè Antifrau obrir una investigació, d'acord amb el procediment previst al protocol que hi figura a aquest Pla.

Així, qui tingui coneixement de fets que puguin ser constitutius de frau o irregularitat, en relació a projectes finançats total o parcialment amb càrrec als fons Next Generation, podrà alertar d'aquesta situació mitjançant al Canal d'alertes del Consell Comarcal del Montsià.

Aquesta canal s'instrumentalitza mitjançant la següent direcció de correu electrònic:

comiteantifrau@montsia.cat

L'examen de les comunicacions o les alertes presentades i la proposta de mesures que pugui'n derivar-se'n, recaurà en el Comitè Antifrau del Consell Comarcal, que actuarà de la manera prevista a aquest Pla.

Qualsevol alerta presentada serà tractada per part del Comitè Antifrau amb la deguda confidencialitat.

A sobre del Canal d'alerta, s'inclourà al mateix espai web de difusió esmentat, els següents enllaços d'altres canals externs al propi Consell Comarcal, habilitats per alertar de possibles fraus:

- Bústia de denúncies anònimes de l'Oficina Antifrau de Catalunya.
 - Canal de Denúncies del Sistema Nacional de Lluita contra el Fraud (SNCA).
 - Canal de denúncies de l'Oficina de Lluita contra el Fraud de la Unió Europea (OLAF).
4. Verificació de la DACI amb informació provinent d'altres fonts.

La declaració d'absència de conflicte d'interessos deu ser verificada. Els mecanismes de verificació deuran de centrar-se en la informació continguda a la DACI, que deurà d'examinar-se a la llum d'altre tipus d'informació:

- Informació externa (per exemple, informació sobre un potencial conflicte d'interessos proporcionada per persones alienes a l'organització que no tinguin relació amb la situació que ha generat el conflicte d'interessos).
- Comprovacions realitzades sobre determinades situacions amb un alt risc de conflicte d'interessos, basades en l'anàlisi de riscos interns o banderes vermelles.
- Controls aleatoris.

La comprovació de la informació podrà realitzar-se mitjançant les bases de dades contingudes a plataformes, públiques o privades, com ara la Plataforma de Contractació del Sector Públic, el Registre Mercantil, la Base de Dades Nacional de Subvencions, etc, amb ple respecte a la normativa en matèria de protecció de dades.

5. Protocol d'actuació en cas de sospita d'alerta o sospita de conflicte d'interès, aplicable als procediments d'execució de la despesa vinculada a finançament que tingui el seu origen en el pressupost de la Unió Europea.

En compliment de l'article 6.5.i de l'Ordre HFP/1030/2021 (on s'estableix l'obligatorietat de definir procediments relatius a la prevenció i correcció de situacions de conflicte d'interès i frau), s'ha elaborat un Protocol d'actuació en cas d'alerta o sospita de conflicte d'interès, que és una mesura destinada a evitar la participació, en la gestió de fons del PRTR, de persones que puguin trobar-se en situacions en les quals concorrin conflictes d'interès.

D'aquesta manera, si d'acord amb la definició de conflicte d'interès prevista a l'apartat quatre d'aquest Pla Antifrau, qualsevol empleat o empleada pública, personal eventual o

càrrec electe consideri que es troba en algun dels supòsits en què concorre una situació de conflicte d'interès, caldrà que procedeixi d'acord amb els següents passos:

1. Comunicació al superior jeràrquic sobre l'existència d'un possible conflicte d'interès.
2. Realització de les comprovacions necessàries per part del/de la superior jeràrquic/a per tal de determinar si efectivament existeix un conflicte d'interès.
3. Elaboració d'informe intern al respecte per part del superior jeràrquic, que es tractarà amb la màxima confidencialitat, i del qual es donarà compte al Comitè Antifrau, sol·licitant la convocatòria de la mateixa.
4. En cas de que el superior entengui que pot concórrer conflicte d'interès, vetllarà perquè la persona cessi tota activitat relacionada amb l'assumpte, i realitzarà les actuacions que escaiguin per a garantir l'aplicació de l'article 24 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic i la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de Transparència, Accés a la Informació Pública i Bon Govern.
5. Trasllat de l'informe al Comitè Antifrau per part del/la superior jeràrquic/a.
6. Validació de les mesures adoptades per part del Comitè Antifrau i, si el Comitè ho considerés oportú, establiment de mesures addicionals.
7. Arxiu de l'informe per part de del Comitè Antifrau.

Aquest protocol regeix no únicament els conflictes d'interès reals, sinó també els potencials i aparents, atès que la transparència comunicativa és fonamental a l'hora de gestionar aquest dos últims supòsits.

Davant de qualsevol possible dubte en relació a la possible existència o no d'un conflicte d'interès, es podran adreçar consultes al Comitè Antifrau, per tal de clarificar la

concurrència o no del mateix.

En cas d'una comunicació realitzada al "Canal d'Alertes".

En cas d'una comunicació realitzada al "Canal d'alertes", el Comitè Antifrau del Consell Comarcal registrarà l'alerta i realitzarà una valoració sobre l'adequació del contingut de la mateixa.

Si efectivament es tracte d'una comunicació referent a un possible frau, corrupció o conflicte d'interès, qualsevol membre del Comitè Antifrau que hi tingui coneixement de la mateixa, haurà de comunicar-ho a la Secretaria per a que convoqui, si escau, una reunió extraordinària del Comitè Antifrau.

En canvi, si la comunicació rebuda no és referent a un possible cas de frau, corrupció o conflicte d'interès, relacionada amb la gestió de fons en el marc del Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR), procedirà al seu arxiu i derivació, si escau, a l'òrgan competent de la seva anàlisi i resposta.

En tot cas, el Comitè Antifrau deurà de comunicar la recepció de l'alerta a la persona alertadora en un termini d'un mes des de l'entrada de l'alerta al Canal d'Alertes.

Sospita de conflicte d'interès, frau i/o corrupció per part del propi Comitè Antifrau.

En aquest supòsit, es registrarà l'alerta o sospita de frau i es sol·licitarà al Secretari del Comitè Antifrau la convocatòria d'una reunió de caràcter extraordinari. En la reunió convocada de manera extraordinària, es donarà coneixement de l'alerta presentada o de la sospita de frau, corrupció o conflicte d'interès, i es farà una primera valoració sobre si es pot identificar la conducta i es considera versemblant.

Actuacions comunes als procediments derivats de denúncies rebudes al "Canal d'Alertes" i a la sospita per part del propi Comitè Antifrau d'un potencial cas de conflicte d'interès, frau o corrupció:

- En ambdós casos, i un cop reunit el Comitè Antifrau, es deurà de realitzar per part del mateix una expedient informatiu, que tindrà caràcter intern i confidencial.
- En cas de que d'aquesta primera valoració es conclouï que no s'evidencia cap indica de conflicte d'interès, frau o corrupció amb una intensitat suficient com per a apreciar aquesta circumstància de forma potencial, el Comitè Antifrau procedirà a l'arxiu de l'expedient.
- No obstant, en cas de que d'aquesta primera valoració per part del Comitè Antifrau, realitzada de conformitat amb els principis de congruència, necessitat, eficàcia, economia procedimental i reserva, entengués que hi pot concórrer aquesta circumstància, el Comitè Antifrau realitzarà un informe on es determinarà l'afectació del cas, es qualificarà de sistèmic o puntual, i proposarà dur a terme les actuacions necessàries per a exigir, si escau, les possibles responsabilitats civils, penals i/o administratives a que pugués donar lloc, amb la finalitat de restituir la legalitat vigent i la recuperació dels imports defraudats.

En el cas concret de que s'evidenciï l'existència d'un conflicte d'interessos, l'informe podrà, a més:

- Si el conflicte d'interessos és de tipus administratiu, proposar l'adopció de les mesures administratives o disciplinàries apropiades contra la persona afectada. En concret, s'aplicarà l'article 24 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic.
- Si es de tipus penal, proposar la seva comunicació al Ministeri Fiscal.
- Proposar la cancel·lació del contracte o acte afectat pel conflicte d'interessos, i repetició de la part del procediment de que es tracte.

MESURES DE CORRECCIÓ I PERSECUCIÓ

Correcció.

La detecció del possible frau, o sospita fundada, comportarà per part del Comitè Antifrau les següents actuacions:

- 1a. La immediata suspensió del procediment.
- 2a. La notificació de tal circumstància en el més breu termini possible a les autoritats interessades i als organismes implicats en la realització de les actuacions.
- 3a. La revisió de tots aquelles projectes que hagin pogut estar exposats a aquest.
- 4a. L'avaluació de la incidència del frau i la seva qualificació com a sistèmic o puntual.

En el cas de que es detectin irregularitats sistèmiques, s'adoptaran les següents mesures:

- Revisar la totalitat dels expedients inclosos en eixa operació i/o de naturalesa econòmica anàloga.
- Retirar el finançament comunitari de tots aquells expedients en els quals s'identifiqui la incidència detectada.
- Comunicar a les unitats executores les mesures necessàries a adoptar per a esmenar la debilitat detectada, de forma que les incidències trobades no tornin a repetir-se.
- Revisar els sistemes de control intern per a establir els mecanismes oportuns que detectin les referides incidències en les fases inicials de verificació.

Persecució.

El més aviat possible, el Comitè Antifrau procedirà a:

- 1.- Comunicar els fets produïts i les mesures adoptades a l'entitat decisora (o a l'entitat

executora que li hagi encomanat l'execució de les actuacions, cas en què serà aquesta la que se'ls comunicarà a l'entitat decisora), qui comunicarà l'assumpte a l'Autoritat Responsable, la qual podrà sol·licitar la informació addicional que consideri oportuna de cara al seu seguiment i comunicació a l'Autoritat de Control.

2.- Denunciar, si fos el cas, els fets punibles a les autoritats públiques competents (Servei Nacional de Coordinació Antifrau -SNCA-) i per a la seva valoració i eventual comunicació a l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraud.

3.- Iniciar una informació reservada per depurar responsabilitats o incoar un expedient disciplinari.

4.- Denunciar els fets davant de la fiscalia i els tribunals competents, en els casos oportuns.

10. Seguiment i control periòdic del Pla Antifrau.

Avaluació del Pla.

El Consell Comarcal del Montsià farà un seguiment i avaluació anual del Pla de mesures antifrau amb l'objectiu de mantenir-lo actualitzat i acord a les directrius nacionals i europees, així com per a garantir el compliment a efectes regulatoris i pràctics, i identificar aspectes de millora.

En cas de que es detecti qualsevol risc, s'efectuarà un seguiment de les mesures incloses al Pla. Així mateix, en cas de que es materialitzi un acte contrari a la integritat, de frau o de corrupció, l'organització deu analitzar els fets ocorreguts i determinar les modificacions necessàries a realitzar en les estructures i procediments de control.

Actualització del Pla.

Tant en casos de canvi de la normativa aplicable, com en la detecció de suposats

incompliments o casos de frau o corrupció manifestos, serà indicatiu de la necessitat d'actualització del Pla.

En dit cas, el Comitè Antifrau proposarà la revisió i adaptació a la realitat mitjançant millores en el Pla que garanteixin la transparència i minimitzin el risc de frau.

Comunicació i difusió de les actualitzacions.

En el supòsit de que s'apliquen modificacions al Pla de Mesures Antifrau, aquestes seran recollides en una nova versió del document, que serà publicat a la web municipal.

ANNEX I: DECLARACIÓ INSTITUCIONAL DE LLUITA CONTRA EL FRAU

Un dels principals objectius del Consell Comarcal del Montsià es reforçar, dins de l'àmbit de les seves competències, la política antifrau en el desenvolupament de les seves funcions. Per això, aquest Consell Comarcal, mitjançant aquesta declaració institucional, vol manifestar el seu compromís amb els estàndards més alts en el compliment de les normes jurídiques, ètiques i morals, així com la seva adhesió als més estrictes principis d'integritat, objectivitat i honestedat, de manera que la seva activitat siga percebuda per tots els agents que es relacionen amb aquesta Administració com a oposada al frau i la corrupció en qualsevol de les seves formes.

El personal del Consell Comarcal, en el seu caràcter d'empleats públics, assumeix i comparteix aquest compromís tenint entre altres deures el de *“vetllar per els interessos generals, amb subjecció i observança de la Constitució i de la resta de l'ordenament jurídic, i actuar d'acord amb els següents principis: objectivitat, integritat, neutralitat, transparència, exemplaritat, austeritat, accessibilitat, eficàcia, honradesa, promoció de l'entorn cultural i mediambiental, i respecte a la igualtat entre homes i dones”* (article 52 del Reial Decret Legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, per el qual s'aprova el Text Refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic).

El Consell Comarcal persegueix amb aquesta política consolidar fins de l'organització una cultura que descoratgi tota activitat fraudulenta i que faciliti la seva prevenció i detecció, promovent el desenvolupament de procediments efectius per a la gestió d'aquest supòsits.

El Consell Comarcal posarà en marxa mesures eficaces i proporcionades de lluita contra el frau, basades en l'experiència anterior i en l'avaluació del risc de frau.

Així mateix, procedirà a denunciar irregularitats o sospites de frau que pogueren detectar-se, mitjançant els canals interns de notificació i sempre amb col·laboració amb

CONSELL COMARCAL
DEL MONTSIÀ

el Servei Nacional de Coordinació Antifrau. Tots els informes es tractaran en la més estricta confidencialitat i d'acord amb les normes que regulen aquesta matèria.

En definitiva, el Consell Comarcal del Montsià ha adoptat una política de tolerància zero amb el frau, establint un sistema de control intern dissenyat per a prevenir i detectar, dins del possible, qualsevol actuació fraudulenta, esmenar les seves conseqüències, adoptant a tal fi els principis d'integritat, imparcialitat i honestedat en l'exercici de les seves funcions.

ANNEX II: DECLARACIÓ D'ABSÈNCIA DE CONFLICTE D'INTERESSOS

Expedient:

Contracte/Subvenció:

A fi de garantir la imparcialitat en el procediment de *contractació/subvenció* a dalt referenciat, el/els sotasignat/s, com a participant/s en el procés de preparació i tramitació de l'expedient, declara/declaren:

Primer. Estar informat/s del següent:

1. Que l'article 61.3 «Conflicte d'interessos», del Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol (Reglament financer de la UE) estableix que «existirà conflicte d'interessos quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol motiu directe o indirecte d'interès personal.»

2. Que l'article 64 «Lluita contra la corrupció i prevenció dels conflictes d'interessos» de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic, té la fi d'evitar qualsevol distorsió de la competència i garantir la transparència en el procediment i assegurar la igualtat de tracte a tots els candidats i licitadors.

3. Que l'article 23 «Abstenció», de la Llei 40/2015, d'1 octubre, de règim jurídic del sector públic, estableix que hauran d'abstenir-se d'intervenir en el procediment «les autoritats i el personal al servei de les Administracions en els qui es donin algunes de les circumstàncies assenyalades en l'apartat següent», sent aquestes:

a) Tenir interès personal en l'assumpte de què es tracti o en un altre en la resolució del qual pogués influir la d'aquell; ser administrador de societat o entitat interessada, o tenir qüestió litigiosa pendent amb algun interessat.

- b) Tenir un vincle matrimonial o situació de fet assimilable i el parentiu de consanguinitat dins del quart grau o d'afinitat dins del segon, amb qualsevol dels interessats, amb els administradors d'entitats o societats interessades i també amb els assessors, representants legals o mandataris que intervinguin en el procediment, així com compartir despatx professional o estar associat amb aquests per a l'assessorament, la representació o el mandat.
- c) Tenir amistat íntima o enemistat manifesta amb alguna de les persones esmentades en l'apartat anterior.
- d) Haver intervingut com a perit o com a testimoni en el procediment de què es tracti.
- e) Tenir relació de servei amb persona natural o jurídica interessada directament en l'assumpte, o haver-li prestat en els dos últims anys serveis professionals de qualsevol tipus i en qualsevol circumstància o lloc».

Segon. Que no es troba/n culpable/s en cap situació que pugui qualificar-se de conflicte d'interessos de les indicades en l'article 61.3 del Reglament Financer de la UE i que no concorre en el seu/s persona/s cap causa d'abstenció de l'article 23.2 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic que pugui afectar el procediment de licitació/concessió.

Tercer. Que es compromet/n a posar en coneixement de l'òrgan de contractació/comissió d'avaluació, sense dilació, qualsevol situació de conflicte d'interessos o causa d'abstenció que doni o pugués donar lloc a aquest escenari.

Quart. Conec que, una declaració d'absència de conflicte d'interessos que es demostrï que sigui falsa, implicarà les conseqüències disciplinàries/administratives/judicials que estableixi la normativa d'aplicació.

I per a que consti, signo la present declaració.

CONSELL COMARCAL
DEL MONTSIÀ

(Data i signatura, nom complet i DNI)”

ANNEX III: BANDERES VERMELLES EN LA LLUITA CONTRA EL FRAU

Les banderes vermelles son senyals d'alarma, pistes o indicis de possible frau. L'existència d'una bandera vermella no implica necessàriament l'existència de frau, però, sí indica que una determinada àrea d'activitat necessita atenció extra per a descartar o confirmar un frau potencial.

Com a exemple d'aquestes banderes vermelles, es relacionen seguidament les més utilitzades, classificades per tipologia de pràctiques potencialment fraudulentament.

Corrupció: suborns i comissions il·legals.

L'indicador més comú de suborns i comissions il·legals és el tracte favorable mancat d'explicació que un contractista rep d'un empleat contractant durant un cert temps.

Altres indicadors d'alerta:

- Hi ha una relació social estreta entre un empleat contractant i un prestador de serveis o proveïdor.
- El patrimoni de l'empleat contractant augmenta inexplicadament o sobtadament.
- L'empleat contractant té un negoci extern encobert.
- El contractista té fama al sector de pagar comissions il·legals.
- Es produeixen canvis indocumentats o freqüents als contractes que augmenten el valor d'aquests
- L'empleat contractant refusa la promoció a un lloc no relacionat amb la contractació pública.
- L'empleat contractant no presenta o empena una declaració de conflicte d'interessos.

Plecs rectors del procediment arreglats a favor d'un licitador.

- Presentació d'una única oferta o nombre anormalment baix de proposicions optant a la licitació.
- Extraordinària similitud entre els plecs rectors del procediment i els productes o serveis del contractista guanyador.
- Queixes d'altres ofertants.
- Plecs amb prescripcions més restrictives o més generals que les aprovades en procediments previs similars.
- Plecs amb clàusules inusuals o poc raonables.
- El poder adjudicador defineix un producte d'una marca concreta en lloc d'un producte genèric.

Licitacions col·lusòries.

- L'oferta guanyadora és massa alta en comparació dels costos previstos, amb les llistes de preus públiques, amb obres o serveis similars o mitjanes de la indústria, o amb preus de referència del mercat.
- Tots els licitadors ofereixen preus alts de forma continuada.
- Els preus de les ofertes baixen bruscament quan nous licitadors participen en el procediment.
- Els adjudicataris es reparteixen/tornen per regió, tipus de treball, tipus d'obra.
- L'adjudicatari subcontracta els licitadors perdedors.

- Patrons d'ofertes inusuals (per exemple, les ofertes tenen percentatges exactes de rebaixa, l'oferta guanyadora està just a sota del llindar de preus acceptables, s'ofereix exactament al pressupost del contracte, els preus de les ofertes són massa alts, massa propers, molt diferents, números rodons, incomplets, etc.).

Conflicte d'interessos.

- Favoritisme inexplicable o inusual d'un contractista o venedor en particular.
- Acceptació continuada d'alts preus i treball de baixa qualitat, etc.
- Empleat encarregat de contractació no presenta declaració de conflicte d'interès o ho fa de forma incompleta.
- Empleat encarregat de contractació declina ascens a una posició en què deixa de tenir a veure amb adquisicions.
- Empleat encarregat de contractació sembla fer negocis propis pel seu costat.
- Socialització entre un empleat encarregat de contractació i un proveïdor de serveis o productes.
- Augment inexplicable o sobtat de la riquesa o el nivell de vida de l'empleat encarregat de contractació.

Falsificació de documents.

a) En el format dels documents:

- a. Factures sense logotip de la societat;
- b. Xifres esborrades o ratllades;
- c. Imports manuscrits;

d. Signatures idèntiques en diferents documents.

b) En el contingut dels documents:

a. Dates, imports, notes, etc, que s'aprecien inusuals.

b. Càlculs incorrectes.

c. Manca d'elements obligatoris a una factura.

d. Absència de números de sèrie a les factures;

c) Circumstàncies inusuals:

a. Nombre inusual de pagaments a un beneficiari;

b. Retards inusuals en l'entrega d'informació,

c. Les dades contingudes al document difereixen visualment d'un document similar expedit per el mateix organisme.

d) Incoherència entre la documentació/informació disponible:

a. Entre dates de factures i el seu número;

b. Factures no registrades a la comptabilitat;

c. L'activitat d'una entitat no es correspon amb els béns i serveis facturats.

e) Manipulació de les ofertes presentades:

a. Queixes dels licitadors;

b. Falta de control i inadequats procediments de licitació;

c. Indicis de canvis en les ofertes després de la recepció;

- d. Ofertes excloses per errors;
- e. Licitador capacitat descartat per raons dubtoses;
- f. El procediment no es declara desert i torna a convocar-se tot i que es reberen menys ofertes que el nombre mínim requerit

f) Fraccionament de la despesa:

- a. S'aprecien dos o més adquisicions amb similar objecte efectuades a idèntic adjudicatari per davall dels límits admesos per a la utilització de procediments d'adjudicació directa o dels ombralls de publicitat o que exigiren procediments amb majors garanties de concurrència;
- b. Separació injustificada de les compres, per exemple, contractes separats per ma d'obra i materials, estant ambdós per davall dels llindars de licitació oberta;
- c. Compres seqüenciades just per davall dels llindars d'obligació de publicitat de les licitacions.

ANNEX IV: QUESTIONARI PER A L'AUTOAVALUACIÓ DEL RISC

Pregunta	Grau de compliment			
	4	3	2	1
1. Es disposa d'un «Pla de mesures antifrau» que permeti a l'entitat executora oa l'entitat decidora garantir i declarar que, en el seu àmbit d'actuació respectiu, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, a particular, pel que fa a la prevenció, la detecció i la correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos?				
2. Es constata l'existència del Pla de mesures antifrau corresponent en tots els nivells d'execució?				
Prevenió				
3. Disposa d'una declaració, al nivell més alt, on es compromet a lluitar contra el frau?				
4. Es realitza una autoavaluació que identifiqui els riscos específics, el seu impacte i la probabilitat que passin i es revisa periòdicament?				
5. Es difon un codi ètic i s'informa sobre la política d'obsequis?				
6. S'imparteix formació que promogui l'Ètica Pública i que faciliti la detecció del frau?				
7. S'ha elaborat un procediment per tractar conflictes d'interessos?				

Pregunta	Grau de compliment			
	4	3	2	1
8. Us empleneu una declaració d'absència de conflicte d'interessos per tots els intervinents?				
Detecció				
9. S'han definit indicadors de frau o senyals d'alerta (banderes vermelles) i han estat comunicats al personal en posició de detectar-los?				
10. S'utilitzen eines de prospecció de dades o puntuació de riscos?				
11. Hi ha algun canal perquè qualsevol interessat pugui presentar denúncies?				
12. Hi ha alguna unitat encarregada d'examinar les denúncies i proposar mesures?				
Correcció				
13. S'avalua la incidència del frau i es qualifica com a sistèmic o puntual?				
14. Es retiren els projectes o la part dels mateixos afectats pel frau i finançats oa finançar pel MRR?				
Persecució				
15. Es comuniquen els fets produïts i les mesures adoptades a l'entitat				

Pregunta	Grau de compliment			
	4	3	2	1
executora, a l'entitat decidora o a l'Autoritat Responsable, segons escaigui?				
16. Es denunciïn, en els casos oportuns, els fets punibles a les autoritats públiques nacionals o de la Unió Europea o davant de la fiscalia i els tribunals competents?				
Subtotal punts.				
Punts totals.				
Punts màxims.				64
Punts relatius (punts totals/punts màxims).				

Nota: 4 equival al màxim compliment, 1 al mínim.0